

Багаліка Т. О.,
здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії,
факультет обліку та фінансів
Науковий керівник: Томілін О. О.,
д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

Аграрний сектор економіки дає життєво необхідну людині продукцію: основні харчові продукти та сировину для вироблення предметів споживання. Однією з невирішених проблем, які стримують ефективний розвиток сільського господарства є не відпрацьованість процесу регулювання сільськогосподарської кооперації, фінансово-економічного механізму господарювання.

У сучасних ринкових умовах господарювання особливого значення набуває пріоритетний напрям розвитку аграрної сфери, а саме – формування сільськогосподарських кооперативів з метою більшого зміцнення економічного потенціалу агропромислового виробництва. Сільськогосподарські виробники, що є членами сільськогосподарського кооперативу, мають різні витрати на виробництво та реалізацію продукції, а кооператив має сформувати єдину ціну, за якою буде здійснюватись продаж. Тому саме собівартість продукції підприємства, що має найвищі витрати буде закладена у кінцеву формулу ціни.

Під агропромисловим виробництвом розуміємо систему ринкових взаємовідносин між трьома базовими сферами з метою організації процесу виробництва продукції, на основі поєднання державного і ринкового механізмів регулювання міжгалузевих економічних зв'язків у сфері аграрного виробництва. Бувши стратегічно важливою областю економіки держави агропромислове виробництво визначає сучасний стан і тенденції розвитку аграрної сфери [1, с. 19].

Оскільки виробництво продукції сільського господарства забезпечує продовольчу безпеку країни в цілому і кожного мешканця зокрема, то важливого значення набуває динаміка виробництва продукції сільського господарства на одну особу. З переходом до ринкових умов господарювання в Україні значно змінилися рівень і структура споживання населенням основних продовольчих продуктів.

Серед головних чинників варто відзначити:

- війна в Україні;
- національні особливості харчування;
- географічне розташування;
- ґрунтово-кліматичні умови;

- віковий склад населення;
- організаційно-економічні фактори, що визначають об'єми власного виробництва продовольства та ін.

Останніми роками назріла необхідність кооперування агровиробників внаслідок проведення реструктуризації більшості традиційних сільськогосподарських підприємств, що призвела до їх подрібнення зі створенням значної кількості фермерських та господарств населення, які не мають належної матеріально-технічної бази.

Мета кооперативної підприємницької діяльності – задоволення матеріальних та інших потреб і інтересів своїх членів, – що зрештою визначають внутрішню структуру, характер управління і праці, розподіл доходів та інші особливості конкретної її організаційно-правової форми.

Розвиток українського аграрного законодавства свідчить про стійку тенденцію до перетворення сільськогосподарських кооперативів або на переробні підприємства, або на суб'єктів господарювання, діяльність яких спрямована насамперед на обслуговування невеликих товаровиробників – фермерських господарств [3].

На нашу думку, до основних питань, що потребують вирішення на законодавчому рівні, можна віднести розширення програм державної підтримки сільськогосподарських виробників та сільськогосподарських кооперативів.

Фінансово-економічне регулювання сільськогосподарського виробництва є поняттям комплексного характеру. До останнього входить оцінка фінансово-економічних заходів: бюджетного, кредитного та фіскального спрямування у сталому агропромисловому виробництві [2].

Таким чином, макроекономічне регулювання сільськогосподарською кооперацією, яке застосовувалось в попередні роки, частково вичерпало себе і є необхідним застосування нового методу управління з урахуванням політики інтенсивних технологій. Вважаємо, що одним із важливих елементів фінансово-економічного регулювання сільськогосподарської кооперації в агропромисловому виробництві є ціноутворення у системі відповідного механізму.

Список використаних джерел:

1. Томілін О. О., Галич О. А. Економічні аспекти розвитку міжгалузевих відносин в аграрній сфері: монографія. Полтава: ПДАА, 2016. 176 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1618> (дата звернення – 08.11.2024).

2. Томілін О., Зоря О., Безкровний О., Дорошенко О., Аранчій Д., & Георгіаді, Н. (2024). Фінансово-економічне регулювання органічного агровиробництва. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 5(58), 225–243. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.5.58.2024.4492>

3. Hafurova, O. (2024). Agricultural cooperatives as subjects of agrarian legal relations. *Uzhhorod National University Herald. Series: Law*. 2. 53-57. 10.24144/2307-3322.2024.82.2.8.